

Tampella

Sähköpotkulautojen haittojen hallitsemisen keinot

Työryhmän tulokset
Kooste 27.3.2024

Taustaa

- Tampereen pormestari nimesi sähköpotkulautojen haittojen hallinnoimiseen työryhmän syyskuussa 2023
  - Työryhmä tehtävä on ollut pohtinut erilaisia keinoja sähköpotkulautojen haittojen vähentämiseen ja turvallisuuden parantamiseen.
- Työryhmään nimettiin edustus kaupungin lakiosastolta, pysäköinninvalvonnasta, liikennesuunnittelusta, poliisista sekä operaattoreista. Työryhmää vetää apulaispormestari.
- Työryhmä kokoontui ensimmäisen kerran marraskuussa 2023. Sen jälkeen tapaamisia on pidetty yhteensä 5 kertaa (maaliskuun 2024 loppuun mennessä).
- Tieliikennelain uudistus mikroliikkumisen palveluiden osalta on parhaillaan valmistelussa. Lakimuutokset eivät tämän hetken tiedon mukaan tule kuitenkaan mahdollistamaan kaupungille suoraa määräysvaltaa operaattoreihin nähden kuten ei myöskään mahdollisuutta kilpailuttaa operointipalveluita. Laki tulee voimaan aikaisintaan ajokaudeksi 2025.
  - Monet haastavat asiat tulevat siten tulevaisuudessakin vaatimaan yhteistä sopimista kaupungin ja operaattoreiden kesken.

Työryhmän selvittämät toimenpiteet

- Työryhmässä on pohdittu toimenpiteitä seuraaviin aihealueisiin liittyen:
  - Sähköpotkulautojen kokonaismäärän rajoittaminen
  - Sähköpotkulautojen pysäköinnin hallitseminen
  - Sähköpotkulautojen turvallisuuden parantaminen
  - Operointikauden aloitus- ja lopetusajankohdat
- Valitut toimenpiteet otetaan käyttöön vaiheittain alkaen operointikauden 2024 alusta
- Toimenpiteiden vaikutusta seurataan ja toimenpiteisiin tehdään tarvittaessa muutoksia kauden aikana. Myös uudet toimenpiteet ja aihealueet ovat mahdollisia.

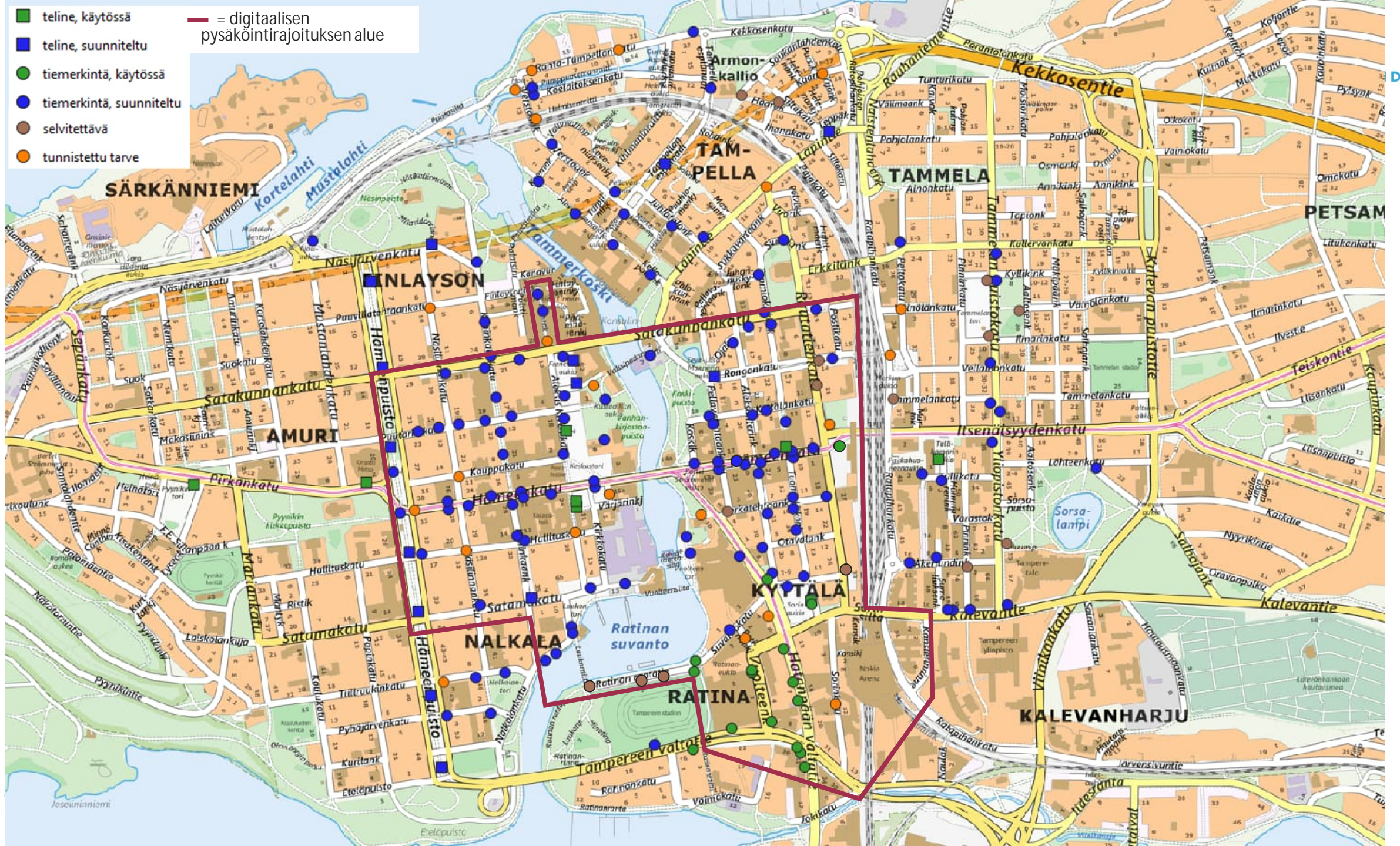
Lautojen määrä

- Sähköpotkulautojen kokonaismäärä etenkin Tampereen keskustan alueella on ajoittain suuri.
- Ns. normaalina arkena lautojen määrä on varsin tasainen eikä kokonaismäärä sinällään ole välttämättä ongelma. Ongelmat ovat erityisesti paikallisia, kun iso määrä lautoja päätyy samalle alueelle.
  - Suurimmat kertymät tulevat suurten tapahtumien aikaan, jolloin laudoilla liikutaan paljon keskustan suuntaan.
- Työryhmä ei pidä tarpeellisena rajoittaa lautojen kokonaismäärää nykytilanteessa. Sen sijaan työryhmä esittää, että lautoja pyritään sijoittamaan keskustan alueella harkitummin ympäri aluetta.
  - Operaattorit jättävät lautoja vain merkittyihin pysäköintiruutuihin. Yksi operaattori saa sijoittaa yhteen ruutuun maksimissaan 4 sähköpotkulautaa siten, että käyttää ruudun kapasiteetista maksimissaan yhden kolmasosan.
  - Myös suurten tapahtumien aikana on pyrittävä kehittämään potkulautapysäköintiä edelleen ja siirrettävä vastuuta myös tapahtumajärjestäjien suuntaan. Tapahtuma-aikoina voi olla voimassa erilaisia rajoituksia kuin arkipäivinä.
- Sähköpotkulautojen kokonaismäärän rajoittamisen mahdollisuuksia ja juridiikkaa on selvitettävä lisää, sillä erityisesti operaattoreiden määrän lisääntyessä lautojen määrä helposti ylittäisi sietokyvyn. Lautojen määrän rajoittaminen on kuitenkin lähtökohtaisesti kilpailun rajoittamista eli sitä ei voida kaupungin toimesta tehdä.

Pysäköinnin hallinta

- Kun ajokausi alkaa ja kadut on saatu puhdistettua, toteuttaa kaupunki keskustan alueelle n. 135 kpl uutta sähköpotkulautojen pysäköintiruutua ja -telinettä.
  - Pysäköinnin toteuttaminen aloitetaan ydinkeskustan alueelta (n. 90 pysäköintipaikkaa), jossa lautojen kysyntä on suurinta (ks. seuraavan sivun karttaliite).
    - Tavoitteena on toteuttaa maalattut ruudut huhtikuun aikana ja telineet kesäkuun loppuun mennessä.
    - Tällä alueella potkulautojen ohjautuvuutta pysäköintiruutuihin tuetaan asettamalla merkittyjen pysäköintiruutujen ympärille mahdollisimman tarkka digitaalinen pysäköintikieltorajoitus heti kun ruudut on saatu maalattua.
  - Pysäköinnin toimivuutta seurataan ja digitaalisiin rajoituksiin ja pysäköintiruutujen määrään tehdään tarvittaessa muutoksia.
- Muun kaupungin alueella pysäköinti on edelleen vapaata. Digitaalisesti rajoitetun alueen ulkopuolelle toteutetaan kuitenkin myös pysäköintiruutuja etenkin keskustan alueella kesällä 2024.
  - Tarvittaessa voidaan toteuttaa kohteita myös muualla kaupungissa pahimpien ongelmakohtien ratkaisemiseksi. Lisäksi on varauduttava tekemään täydennyksiä myös ydinkeskustan alueelle.

- teline, käytössä
  - teline, suunniteltu
  - tiemerkintä, käytössä
  - tiemerkintä, suunniteltu
  - selvitetävä
  - tunnistettu tarve
- = digitaalisen pysäköintirajoituksen alue

Pysäköinnin hallinta

- Lisäksi kaikki operaattorit sitoutuvat pakottamaan valokuvan ottamiseen ajoa päätettäessä.
  - Operaattorit kävisivät valokuvia nyt myös läpi ja selkeästi huonoista pysäköinneistä lähetettäisiin käyttäjille huomautuksia ja varoituksia kovemmissa seurauksista.
  - Sakkoa ei kuitenkaan vielä tässä kohtaa seuraisi, koska se on operaattoreille raskas mekanismi pyörittää oikaisuvaatimuksineen jne.

Turvallisuuden parantaminen

- Sähköpotkulautojen liikenneturvallisuudessa korostuu ennen kaikkea käyttäjien oma vastuu turvallisesta tavasta käyttää välinettä. Samalla paranee myös muiden kadunkäyttäjien turvallisuus ja turvallisuudentunne sähköpotkulaudoista.
- Sähköpotkulautaannettomuuksista merkittävän iso osuus, arviolta yli puolet, tapahtuu öiseen aikaan. Tällöin myös päihteillä on merkittävä rooli onnettomuuksista.
- Vuokrattaville sähköpotkulaudoille on tulossa pakollinen liikennevakuutus, jonka vaikutus tulevaisuuden operointiin tulee olemaan merkittävä. Operaattoreiden on liikennevakuutuksen kautta vastattava onnettomuuksien kustannuksista.
  - Liikennevakuutuksen lakimuotoa hiotaan vielä, mutta se tulee voimaan viimeistään 2024 ajokauden aikana.
  - Operaattoreiden on todennäköisesti järkevää pohtia esim. palvelun tarjoamista hiljaisiin kellonaikoihin, jos riski onnettomuuksista on suurempi kuin palvelun auki olemisesta saatava hyöty.
    - Tässä vaiheessa konkreettisia toimia ei ole vielä lyöty lukkoon - kyseessä on myös operaattoreiden välinen kilpailutekijä.

Turvallisuuden parantaminen

- Jos ja kun liikennevakuutus pakottaa operaattoreita miettimään myös operointiaikoja, ei työryhmä ole tässä kohtaa esittänyt niihin rajoituksia.
  - Asiaan palataan keskusteluissa myöhemmin uudelleen, kun lain sisältö ja vaikutukset ovat tarkentuneet
- Turvallisuuden parantamiseksi tullaan kuitenkin tekemään seuraavat toimenpiteet:
  - Sähköpotkulautojen maksiminopeus rajoitetaan koko kaupungissa 20 km/h.
  - Yöaikaan (23-05) maksiminopeusrajoitukseksi rajataan 15 km/h kaikkina päivinä.
  - Hitaamman ajonopeuden alueita (pysyvästi 10 km/h) lisätään.
  - Torstaisin, perjantaisin ja lauantaisin klo 23-05 on läpäistävä reaktiotesti, joka testaa käyttäjän ajokykyä. Jos testiä ei läpäise, ei välinettä saa käyttöön.

Turvallisuuden parantaminen

- Kaupungin ja operaattoreiden yhteinen tahtotila on kehittää teknologiaa, joka kykenisi tunnistamaan kahden ja useamman henkilön ajamisen samalla laudalla. Tällä hetkellä tätä ei kuitenkaan vielä voida teknologian avulla tehdä.

Kauden aloitus ja lopetus

- Operointikauden aloitus vaatii yhteistyötä, jotta vuokrattavat sähköpotkulaudat eivät ole hiekanpoiston ja katujen puhdistuksen esteenä.
- Vastaavasti etenkin kauden lopulla, kun lunta alkaa sataa, ovat laudat ajoittain olleet kunnossapidon tiellä, minkä seurauksena lautoja on lojunut lumikasoissa.
  - Tarve järjestää yhteistyöpalaveri kaupungin kunnossapidon tilaajien kanssa, jotta voidaan keskustella tiedonkulun parantamisesta sekä lautojen siirtämisestä ajallaan.
  - Operaattoreiden on kyettävä seuraamaan etenkin lumen tuloa nykyistä paremmin, jotta esteongelmilta ja lautojen vaurioilta vältytään.

Sopiminen

- Kaupunki ja operaattorit laativat yhdessä sovittujen toimenpiteiden pohjalta sopimuksen, jonka molemmat osapuolet allekirjoittavat. Sopimuksella operaattorit sitoutuvat noudattamaan yhteisesti sovittuja toimenpiteitä.